

Komentář Odborného panelu (SCOPUS)

6. 5. Other Humanities and Arts

Komentář vypracoval: Alena Salašová, doc. Dr. Ing.

Datum zpracování: 13.7.2019

I.

Úvodní komentář vyjadřující se k relevanci bibliometrie pro daný obor a k relevanci využití databáze SCOPUS, případně další komentáře týkající se bibliometrie obecně a k poskytnutým statistikám.

Oborová skupina 6.5 Other Humanities and Arts není samostatným oborem. Její základ tvoří v naprosté většině výsledky interdisciplinárního výzkumu, které nelze jednoznačně přiřadit k oborovým skupinám 6.1 - 6.4. Mají různorodý charakter i přínos pro rozvoj humanitních oborů. Jejich počet v rámci ČR není příliš vysoký (57 položek datové sady), pro hodnocení oboru 6. mají proto marginální význam.

Základním problémem při využití bibliometrie oborové skupiny 6.5 Other Humanities and Arts je samotná identifikace časopisů a článků relevantních k fordu 6.5. Je potřebné si uvědomit, že do skupiny 6.5 jsou příspěvky přiřazovány zejména ze třech důvodů:

1. publikovaný výsledek patří do oboru 6. Humanities and Arts, je výsledkem interdisciplinárního výzkumu a nelze jej jednoznačně přiřadit k žádné oborové skupině 6.1 - 6.4. Typickým příkladem mohou být výsledky zaměřené na problém památkové péče, historii různých vědních disciplín nebo přesahy jiných vědních oblastí do oborů jako filozofie, umění, jazykověda nebo folkloristika. Nejčastěji se vyskytují kombinace uměnovědných a historických disciplín s obory jakými jsou sociologie nebo psychologie.

2. publikovaný výsledek nelze jednoznačně zařadit do žádné oborové skupiny; oborová skupina 6.5 je chápána v poloze "ostatní".

3. publikovaný výsledek patří jednoznačně do jiného oboru, ale z různých důvodů byl zařazen do oborové skupiny 6.5. Pravděpodobně nejčastějšími příčinami nesprávného přiřazení článku je:

- časopis nabízí možnost publikací napříč všemi obory, typický např. pro Scientific Reports, Nature, Proceedings of the National Academy of USA, Royal Society Open Space apod. Články jsou tak přiřazovány do všech avizovaných oborů (včetně Other Humanities) přesto, že jednoznačně patří do přírodních nebo technických věd. Z celkového počtu 611 hodnocených článků, pouze 57 lze přiřadit k oboru Other Humanities and Arts (**9,33%**). **Chybovost** zařazení je nejvyšší u horního decilu (**97,91%** položek zkoumané datové sady, dominují zde příspěvky z oblasti biologie a chemie), Q1 (**88,57%**) a Q2 (**85%**), nejnižší u Q4 (5,26%). V případě Q3 je chybovost zařazení 80%, dominují zde příspěvky z oblasti sociologie, psychologie nebo lékařských věd. V případě **sborníků** jsou všechny příspěvky nesprávně zařazené a pro další hodnocení naprosto irelevantní (patří do oborů fyzika nebo astronomie).

- ford Other Humanities je pravděpodobně mylně chápaný jako jakékoli vědy o člověku, proto se v datové sadě vyskytuje vysoký počet článků, které by správně měly být zařazené např. do biologie, sociologie, psychologie, antropologie, ekonomie nebo lékařských věd. Podrobná analýza v příloze, zeleně jsou označeny články, které patří do fordu 6.5 Other Humanities.

Z výše uvedeného plynou navazující problémy s hodnocením výkonosti oboru nebo institucí. Poskytnutá statistická hodnocení rozložení národních výsledků, mezinárodní srovnání a hodnocení nejvýznamnějších organizací v oboru jsou natolik chybná, že je nelze vůbec použít.

Závěr: Pokud by se měla data Scopus v tomto fordu využívat, musí být nejdříve vytríděna podle relevance k oboru. Chybovost přiřazení publikací k oborovému zaměření fordu je nejvyšší u prvního decilu a kvartilu 1 a 2. Statistiky zpracované nad nevytríděnými daty mají nulovou výpovědní hodnotu a pro hodnocení výkonu oboru a institucí je nelze vůbec využít. Data o sbornících vykazují 100% chybovost přiřazení článků k fordu, proto jsou pro hodnocení oboru naprosto irelevantní.

Odborný komentář hodnotící výsledky daného oboru v ČR a ve vztahu k mezinárodnímu prostředí.

S ohledem na chybovost dat a neurčitost ve vymezení oboru Other humanities and Arts nelze srovnat výsledky v oboru 6.5 ve vztahu k mezinárodnímu prostředí.

III.

Odborný komentář obsahující komentář k excelenci v daném oboru a též ve vazbě na výzkumné organizace, které se na nich podílejí.

Statistiky hodnocení výzkumných organizací s největším počtem výsledků v prvním decilu a kvartilu vycházejí z dat zatížených vysokou chybovostí (viz výše uvedené komentáře), proto neodpovídají skutečnosti. Po vytrídění chybně zařazených publikací, lze konstatovat:

- největší počet výsledků v prvním decilu má Ústav výzkumu globální změny AV ČR (2), po jednom výsledku pak Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Západočeská univerzita v Plzni, Univerzita Palackého v Olomouci, Moravské zemské muzeum, Vysoká škola ekonomická v Praze, Archeologický ústav AV ČR a Univerzita Karlova.

- v prvním kvartilu jsou po jednom výsledku zastoupeny Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Archeologický ústav AV ČR, Masarykova univerzita a Vysoká škola ekonomická v Praze.

- hodnotit nejvýznamnější organizace dle výsledků ve sbornících nemá s ohledem na 100% chybovost dat vůbec smysl.

IV.

Odborný komentář porovnávající výsledky oborových bibliometrických zpráv zpracovaných nad daty z databáze WoS a SCOPUS.

Bibliometrická zpráva zpracovaná nad databází WoS nebyla pro tento ford k dispozici, proto ji nelze se zprávou za databází Scopus srovnat.

V.

Odborný komentář vyjadřující se samostatně k významu a robustnosti bibliometrických analýz SCOPUS v daném oboru pro SBORNÍKY.

Data o sbornících vykazují 100% chybovost přiřazení článků k fordu, proto jsou pro hodnocení oboru naprosto irelevantní.

VI.

Závěrečné doporučení: nakolik je nadále žádoucí pro daný obor zpracovávat bibliometrické analýzy nad oběma databázemi? Nebo lze říci, která z nich by byla pro daný obor vhodnější a proč?

Pokud má mít zpracovávání dat nad oběma databázemi vůbec smysl, pak je nutné najít způsob filtrace dat dle relevance výsledků k oboru 6. Humanities and Arts. Bez ní je interpretace výsledků naprosto chybná a nelze ji pro hodnocení výkonu v oboru vůbec využít.

S ohledem na to, že hodnocení vycházející z databáze sborníků setrvale vykazuje 100% chybovost, nemá tato bibliometrická analýza pro ford 6.5 smysl.